

Danyél kitaby — kyrk altynjy san

Dynçlyk we Serginlediş

Jeff Pippenger

2024-01-10

Ol kimi bilimi öwreder? Ol kimi taglymaty düşünmäge ýetirder? Süýtdeň aýrylanlarymy, emzikden kesilenlerimi? Çünki görkezme üstüne görkezme bolmalydyr, görkezme üstüne görkezme; setir üstüne setir, setir üstüne setir; bu ýerde biraz, ol ýerde biraz. Çünki Ol bu halka peltek dodaklar we başga dil bilen gepleşer. Olara: “İne, argynyň dynç almagyna sebäp boljak dynçlyk şudur; ine, täzeleniş şudur” diýdi; emma olar diňlemek islemediler. Şeýlelikde Rebbiň sözi olar üçin görkezme üstüne görkezme, görkezme üstüne görkezme; setir üstüne setir, setir üstüne setir; bu ýerde biraz, ol ýerde biraz boldy; olaryň gidip, yza agdarylmagy, döwürmegi, duzaga düşmegi we tutulmagy üçin. Şeýle bolansoň, eý, Iýerusalimde bolan bu halka höküm sürýän, masgaralaýjy adamlar, Rebbiň sözünü diňläň. Çünki siz: “Biz ölüm bilen äht etdik, dowzah bilen ylalaşyk baglaşdyk; joşup gelyän bela geçip gidende, ol bize ýetmez; çünki biz ýalany gaçybatalga etdik, galplygyň astynda gizlendik” diýdiniz. Şonuň üçin Hökmürowan Reb şeýle diýýär: “İne, Men Sionda binýat üçin bir daş goýýaryn, synalyp görülen daş, gymmatly burç daşy, ygtybarly binýat; iman eden howlukmaz. Şeýle hem hökmi ölçege, dogrulygy çeküje goýaryn; doly ýalan gaçybatalgasyny syrlyp äkider, suwlar bolsa gizlenilýän ýeri basyp gider. Şeýlelikde ölüm bilen eden ähtiňiz bozulyp ýatyrylar, dowzah bilen eden ylalaşygyňyz durmaz; joşup gelyän bela geçip gidende, şonda siz onuň astynda tapdalanarsyňyz.” Işaya 28:9–18.

1863-nji ýylda Iýerusalimi dolandyryan ýaňsa alyjy adamlar Milleriň gymmatbaha daşlaryny örtbas edip, olaryň ýerine galp teňňeleri we gymmatbaha daşlary goýmak işine kem-kemden başladylar. Şeýle etmek bilen olar “ölüm bilen äht baglaşdylar”, “ýalany” özlere “pena” etdiler we “ýalandan” “aşagynda gizlendiler”. Emma olar, Petrusyň Resullaryň işleri kitabynda aýdýan “dynçlygyň” we “täzeleniş” soňky gün habary bilen synalmalydylar.

Emma Hudaý ähli pygamberleriniň agzy bilen Mesihniň jebir çekmelidigini öňünden mälim eden zatlaryny şeýle ýerine ýetirdi. Şeýlelik bilen, günäleriniňiziň öçürilmegi üçin toba ediň we Hudaýa tarap öwürüň, Rebbiň huzuryndan täzeleniş zamanlary gelende; we size öňden wagyz edilen Isa Mesihni iberer. Hudaý dünýäniň başyndan bäri ähli mukaddes pygamberleriniň agzy bilen aýdyp gelen ähli zatlaryň dikeldiliş zamanlaryna çenli asman Ony kabul etmelidir. Çünki Musa atalara hakykatdan-da şeýle diýdi: «Reb Hudaýyňyz size doganlaryňyzyň arasyndan meniň ýaly bir pygamber çykarar; onuň size aýdýan ähli zatlarynda Oňa gulak asyň. Şeýle bolar: şol pygambere gulak asmaýan her bir jan halkyň arasından ýok ediler». Hawa, Şamuwelden başlap ondan soň gelen ähli pygamberler, sözlänleriniň ählisi ýaly, bu günleri hem öňünden habar berdiler. Resullaryň işleri 3:18–24.

Petr ähli pygamberleriň janlanyş we ahyrky ýagşyň döwürleri barada aýdandyklaryny görkezýär; Işaya bolsa derňew hökümniň tamamlanşynda, günä süpürilip aýrylýarka we ahyrky ýagşy ýagýarka bolup geçýän şol soňky janlanyş döwürlerini ret edýän topary görkezýär. Şol wagtda,

Işaýanyň aýdýan ölüm ähtini baglaşan topary, Petriň sözlerine görä, “halkyň arasyndan ýok ediler.” Uýam Waýt köplenç Işaýanyň hut şu dynçlyk we janlanýş wagtyna ýüzlenýär.

Üçünji perişdäniň habarynyň yglanyna goşulýan perişde tutuş ýeri öz şöhraty bilen ýagtyltmalydyr. Bu ýerde bütin dünýäni gurşap alýan möçberdäki we adatdan daşary güýje eýe bolan bir iş önünden aýan edilýär. 1840–44-nji ýyllaryň advent hereketi Hudaýyň gudratynyň şöhratly bir ýüze çykması boldy; birinji perişdäniň habary dünýäniň her bir missionerlik duralgasyna ýetirildi, we käbir ýurtlarda XVI asyryň Reformasiýasyndan bäri islendik ýurtda görnenden hem beýik dini gyzyklanma döredi; emma bularyň ählisi üçünji perişdäniň soňky duýdurýşy astyndaky kuwwatly hereket tarapyndan hem aşylar.

“Iş Pentikost gününüňkine meňzeş bolar. Gymmatly tohumyň gögerip çykmagyna sebäp bolmak üçin, Hoş Habaryň başynda Mukaddes Ruhun inmegi arkaly berlen ‘öňki ýagyş’ ýaly, oragyň bişip ýetişmegi üçin hem ahyrynda ‘soňky ýagyş’ berler. ‘Şonda biz bileris, eger Rebbi tanamaga dowam etsek: Onuň çykyp gelişi säher kimin taýýarlanylýandy; Ol bize ýagyş ýaly, ýere ýagýan soňky we öňki ýagyş ýaly geler.’ Hoşéýa 6:3. ‘Şeýle bolsa, eý Sionyň perzentleri, şat boluň we Reb Hudaýyňyzda begeniň; çünki Ol size öňki ýagyşy ölçepli berdi, hem-de size ýagyş — öňki ýagyşy hem, soňky ýagyşy hem — inderer.’ Ýowel 2:23. ‘Soňky günlerde, Hudaý diýýär, Men Ruhumdan ähli ynsanlaryň üstüne dökerin.’ ‘Şeýle bolar: Rebbeň adyny çagyran her kim halas bolar.’ Resullar 2:17, 21.”

Hoş Habaryň beýik işi, onuň başlanýşyny bellän Hudaýyň güýjüniň ýüze çykmagyny pes derejedäki ýüze çykyş bilen tamamlanmaly däldir. Hoş Habaryň başynda ilkinji ýagyşy guýulmagynda ýerine ýetirilip başlanan pygamberlikler, onuň ahyrynda soňky ýagşda ýene-de ýerine ýetirilmelidir. Ine, resul Petrusyň öňe garaşan “serginleme wagtlyry” şulardyr; ol şeýle diýdi: “Şonuň üçin toba ediň we ýüz öwürüň, günäleriňiz öçürilsin diýip, Rebbiň huzuryndan serginleme wagtlyry gelsin; we Ol Isany ibersin.” Resullaryň işleri 3:19, 20. Beýik dawa, 611.

Synag ahyrky ýagyşyň usulyýetine esaslanýar; ol “setir üstüne setir” hökmünde görkezilýär. Synag habary “başga dilde” bolan, “sakaw dodakly” hökmünde şekillendirilen garawullar tarapyndan ýetirilýär. Ahyrky ýagyşyň synag habary, dönük protestantçylygyň we katoliklikiniň usulyýetinde tälim almadyk garawullar tarapyndan ýetirilmelidir; şol usulyýeti Adventizm özüniň pitne taryhynyň dowamynda kabul edip geldi.

“Synag wagty her bir janyň üstünden geler ýaly uzakda däldir. Haýwanyň nyşany bize kabul etdirilmäge çalşylar. Dünýäniň talaplaryna ädimme-ädim boýun bolan we dünýä däplerine uýgunlaşanlar üçin, masgaraçylyga, kemsitmelere, howp salynýan tussaglyga we ölüme sezewar bolmaktan görä, häkimiýet başynda duranlara boýun bolmak kyn iş bolmaz. Göreş Hudaýyň buýruklary bilen adamlaryň buýruklarynyň arasyndadyr. Şol wagtda ýygnaýda altyn şlakdan aýrylar. Hakyky takwalyk onuň diňe daşky görnüşinden we ýaldyrawuk bezeginden aýdyň tapawutlandyrylar. Biz onuň şöhlililigine haýran galan köp ýyldyzlar şonda garaňkylykda oçer. Bulut kimin samana ýele göterilip gider, hatda bize diňe baý bugdaýly harmanlar ýaly görünýän ýerlerden hem. Mukaddes ýeriň bezeglerini geýnen, emma Mesihiň dogrulygy bilen geýinmedikleriň hemmesi özleriniň ýalaňaçlygynyň utanjynda äşgär bolar.”

“Miwesiz agaçlar ýeri bihuda tutýanlar hökmünde kesilip taşlananda, galp doganlaryň köpçüligi hakyky doganlardan aýrylyp tanalanda, şonda gizlinler görnerler we hosannalar bilen Mesihniň baýdagynyň astynda durarlar. Gorkak hem özüne ynamsyz bolanlar Mesih we Onuň hakykaty üçin aç-açan çykyş ederler. Ybadathanadaky in ejiz we iki ýürekli bolanlar Dawut ýaly bolarlar — etmäge hem batyrçaýlyk görkezmäge taýýar. Hudaýyň halky üçin gije näçe çuň bolsa, ýyldyzlar şonça-da parlak bolar. Şeýtanyň wepalylygy gazaply yzarlaýjadyr; emma Isanyň adynda olar ýeňijilerden hem artyk bolup çykarlar. Şonda Mesihniň ybadathanasy ‘aý ýaly gözel, gün ýaly nurlu we baýdakly goşun ýaly haýbatly’ bolup görünär.”

Missionerçilik tagallalary arkaly ekilýän hakykatyň tohumlary şonda gögerer, gülläp açylar we miwe berer. Janlar hakykaty kabul ederler; olar muşakgatlara çydaýyp, Isa üçin ejir çekmäge mynasyp bolýandyklary sebäpli Hudaýy wasp ederler. “Dünýäde muşakgat çekersiňiz; emma ruhdan düşmäň; Men dünýäni ýeňdim.” Joşup gelýän bela ýer ýüzünden geçip baranda, ýelew Rebbiň harmanyny arassalanda, Hudaý Öz halkynyň kömegi bolar. Şeýtanyň ýeňiş nyşanlary belentde göterilip görkezilse-de, päk we mukaddes bolanlaryň imany dowla düşmez.

Ylýas Elişany ýer sürülýän ýerden alyp, onuň üstüne öz bagyşlanyş donuny atdy. Bu beýik we dabaraly işe çagyryş bilimli hem-de derejeli adamlara hödürülenipdi; eger olar öz gözlerinde kiçi bolup, Rebbe doly bil baglan bolsadylar, Ol Öz baýdagyny ýeňişe alyp gitmek üçin olary hormat bilen ulanar edi. Emma olar Hudaýdan aýrylyp, dünýäniň täsirine boýun egdiler, şonuň üçin Reb olary ret etdi.

“Köpler ylmy belende göterip, ylmyň Hudasyny gözden saldylar. Emma in arassa döwürlerde ýygnaýan bilen beýle bolmandy.

“Hudaý biziň günlerimizde örän az adamyň garaşýan bir işini eder. Ol biziň aramyzda ylmy edaralaryň daşarky taýýarlygy arkaly däl-de, eýsem Onuň Ruhunyň ýag çalmasy arkaly öwredilenleri galdyryr we beýgeldär. Bu mümkinçilikler äsgerilmezlige ýa-da ýazgarylmagyna degişli däldir; olar Hudaý tarapyndan bellenendir, ýöne olar diňe daşky laýyklyklary üpjün edip biler. Hudaý Özünüň bilimli, özüni uly görýän ölümli adamlara bagly däldigini aýan eder.” Testimonies, 5-nji jilt, 81, 82.

“Joşup geçýän bela” Ylham on birinji bapdaky beýik ýer titremesiniň wagtynda başlanýan ýekşenbe günü baradaky kanunyň nyşanydyr. Ol ýekşenbe günü baradaky kanun boýunça barha güýçlenýän synag döwrüni aňladýar.

“Daşary ýurt milletleri Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň görelmesine eýereler. Ol öňe düşse-de, şol bir krizis dünýäniň ähli ýerlerinde halkymyzyň üstüne geler.” Testimonies, 6-njy tom, 395.

Ýekşenbe kanunyň edil öň ýanynda, Milleriň düýşündäki galp teňneler penjireden syrylyp taşlanýar; edil şeýle hem Laodikiýaly Adventistler Rebbiň agzyndan tüýkürilip çykarylýar. Soňra ybadathana baýdak hökmünde ýokary göterilýär, “aý ýaly gözel, gün ýaly aýdyň we baýdakly goşun ýaly gorkunç” bolup görünýär. Işanyň “başga dil” we “sakynýan dodaklar” arkaly öňe sürýän habary, ylmy edaralaryň daşky taýýarlygy arkaly däl-de, eýsem Onuň Ruhunyň mesh edilmesi arkaly öwredilýän, ýokary galdyrylan we şöhratlandyrylan adamlary aňladýar. Efraýymyň

serhoşlary “setir üstüne setir” synagyndan geçip bilmeýärler, çünki olaryň akyldarlarynyň paýhasy ýok bolup gitdi. Pygamberlik olar üçin möhürlenlen kitap ýaly boldy.

Petrusa görä, Şamuýelden bäri ähli pygamberleriň söz açan taryhy, soňky ýagyn habaryny ret edýän Adventistleriň ýok edilşine degişli birnäçe mysal berýär; emma olaryň ýekşenbe kanuny döwründe duçar bolýan zady beden taýdan ölüm däl-de, ebedilik üçin heläk bolandyklarynyň hakykatyna akyl ýetirmek bilen bile gelýän ruhy ölümdir; bu ýagdaý, Amos kitabynda özleleriniň halas bolmandygyny duýup oýanýan akmak gyzlar arkaly şekillendirilýär.

Ine, günler gelýär, diýýär Reb Hudaý, ýurda açlyk iберerin, ýöne bu çöregiň açlygy bolmaz, suwuň suwsuzlygy-da bolmaz, eýsem Rebbiň sözlerini eşitmegiň açlygy bolar. Olar deňizden deňze, demirgazykdan gündogara çenli sergezdan bolup aýlanyp, Rebbiň sözünü gözläp ol ýana-bu ýana ylgarlar, emma ony tapmazlar. Şol günde görmegeý gyzlar hem-de ýaş ýigitler suwsuzlykdan ysgyndan düşerler. Samariýanyň günäsi bilen ant içýänler we: «Eý Dan, seniň hudaýyň diridir» hem-de «Beýer-Şebanyň ýoly diridir» diýýänler hem ýykylarlar we indi ebediyen gaýtadan turmazlar. Amos 8:11–14.

Ýekşenbe kanunynyň sagadyna “joşup gelýän bela” nyşany arkaly salgylanandan soň, Işaya ölüm bilen äht edenleriň dowam edýän gorkusyna we howsala düşmegine ýüzlenýär.

Ölüm bilen baglaşygyňyz ýatyrylar, dowzah bilen eden ylalaşygyňyz hem durnukmaz; joşup geçýän bela geçip baranda, onuň astynda tapdalanarsyňyz. Ol çykyp ugran wagtyndan başlap, sizi alyp gider; çünki ol her säher, gündiz hem gije, geçip durar; we bu habara düşünmek diňe zulum bolar. Işaya 28:18, 19.

Şonda, Milleriň gymmatbahaly daşlary bilen şekillendirilen bilimiň ösüşine degişli düşünje elýeterli bolmaz, emma tapgyrlaýyn Ýekşenbe kanuny krizisi baradaky habaryň “düşünilmegi” olaryň ölüm bilen baglaşan ähtiniň ýatyrylandygyny aýan eder. “Ýalanlygyň astynda” gizlenenler şonda “Reb Hudaýyň” “Sionda binýat üçin bir daşy, synalyp görülen daşy, gymmatly burç daşy, ynamly binýady” goýandygyny tanarlar, ýöne ol wagt gaty giç bolar. Taryhyň dowamynda öňe süýşüp barýarkalar, astynda gizlenen ýalanlary şonda süpürilip aýrylar. Şol aýdyň ýalanlaryň köpüsi Ulai derýasynyň görnüşinde aňsatlyk bilen tanalyp bilner.

Milleritler, Danieliň ikinji baby baradaky düşüňjelerine laýyklykda, Danieliň sekizinji babyndaky patyşalyklary ýedinji bapda şekillendirilen şol bir patyşalyklar hökmünde kesgitlediler. Bu iki bapyň arasyndaky tapawut şundan ybaratdyr: ýedinji bap patyşalyklaryň syýasy taraplaryny görkezýär, sekizinji bap bolsa patyşalyklaryň dini taraplaryny görkezýär. Şol sebäpli, Danieliň sekizinji baby ybadathana degişli adalgalar bilen beýan edilýär.

Danyýlyň sekizinji baby patyşalyklary aňlatmak üçin mukaddes ýer nyşanlaryny ulanýar, emma bu bapda görkezilen mukaddes ýere degişli her bir nyşan zaýalanypdyr; şeýlelikde, Mesihiň hakyky dini bilen Şeýtanyň ýalan dininiň arasynda tapawudy kesgitleýär. Goç Hudaýyň mukaddes ýerinde gurbanlyk hökmünde ulanylýan haýwandyr, ýöne mukaddes ýerdäki her bir gurbanlyk kämil bolmalydy. Sekizinji bapdaky goç Hudaýyň mukaddes ýerinde gurbanlyk hökmünde ulanylmakdan mahrumdy, çünki onuň şahalary birmeňzeş däl.

Soňra men gözlerimi ýokary galdyrdym-da, gördüm, ine, derýanyň önünde iki şahly bir goýny gördüm; onuň iki şahy-da beýikdi, ýöne olaryň biri beýlekisinden beýikdi, has beýigi bolsa soňra çykdy. Daniel 8:3.

Uzynlyklary dürli iki şahly goç Hudaýyň mukaddes ýerinde gurbanlyk hökmünde kabul edilmezdi, emma bu simwolika Hudaýyň hakyky dinine degişli däl; ol Şeýtanyň butparazlyk görnüşindäki galp dinine degişlidir. Indiki patyşalyk geçi bilen şekillendirildi; geçi hem mukaddes ýerdäki gurbanlyklardan biridir, ýöne ýene-de geçi bozulypdy, çünki onuň iki gözünüň arasynda bir şah bardy; şonuň üçin ol mukaddes ýerdäki gurbanlykdan talap edilýän kämilliğiň simmetriýasyndan mahrumdy.

Men synlap durkamda, ine, bütin ýeriň ýüzünüň üstünden günbatardan bir tekä geldi; ol ýere degmeýärdi; we ol tekäniň iki gözünüň arasynda görnükli bir şah bardy. Daniel 8:5.

Ahyrynda, tekäniň şahasy döwürdi-de, ondan dört şah emele geldi; bu hem ony Hudaýyň mukaddes ýerinde hödür edilmäge mynasyp däl edýär.

Şonuň üçin tekä örän ulaldy; emma ol güýçlenen wagty, uly şahy döwürdi; onuň ýerine asmanynyň dört şemalyňa tarap dört görnükli şah çykdy. Daniel 8:8.

Danyýlyň sekizinji babyly, Wawilon patyşalygynyň bir alamat arkaly agzalmazlygy bilen başlanýar. Mukaddes Kitap pygamberliginiň birinji patyşalygy bolan Wawilon eýýäm ikinji we ýedinji baplaryň iki şahydy arkaly Mukaddes Kitap esasynda berkidildi; emma sekizinji bapda Wawilon, papalygyň ölüm howply ýara almagy we ahyrsoňy şol ýaranyň sagalmagy baradaky pygamberlik häsiýetini nygtamak üçin bilkastlaýyn gizlenýär. Ölüm howply ýara alan döwründen başlap, ol sagalança aralykda, papalyk pygamberlik taýdan gizlenýär ýa-da unudylýar. Bu gizleniş Nebukadnesaryň patyşalygynyň aýrylmagy we soňra gaýtadan dikeldilmegi arkaly hem şekillendirilipdi.

Danielyň sekizinji baby ikinji patyşalygyň gönüden-göni nyşany bilen başlanýar; ol ýerde Med-Pars patyşalygyny aňladýan goç görkezilýär, ondan soň bolsa Gresiýa patyşalygyny aňladýan bozulyp giden tekä geçilýär. Soňra Gresiýanyň dört şahasynyň dargap giden dört ýeliniň birinden Daniel dördünji patyşalygy, ýagny Rim patyşalygyny aňladýan kiçijik şahy görýär. Bu kiçijik şah dört aýatda görkezilişi ýaly Rimiň iki döwri hem aňladýar. Butparaz Rim erkek jynsda beýan edilen kiçijik şah bilen, papalyk Rim bolsa aýal jynsda beýan edilen kiçijik şah bilen görkezilýär.

Olaryň birinden günorta, gündogara we gözəl ýurda tarap diýseň ulalan kiçijik bir şah çykdy. Ol hatda asman goşunyna çenli ulaldy; şol goşundan we ýyldyzlardan birnäçesini ýere gaçyrdy-da, olary aýak astyna aldy. Hawa, ol özüni hatda goşunyň Şazadasyna çenli beýgelttdi; Onuň üsti bilen gündelik gurban aýryldy we Onuň mukaddes ýeriniň mekany ýykyldy. Gündelik gurbanlyga garşy, günä sebäpli, oňa bir goşun berildi; ol hakykaty ýere taşlady; ol öz işini ýerine ýetirdi we rowaçlyk tapdy. Daniel 8:9–12.

Dokuzynjy aýatda beýanyň içine girýän Rimiň kiçijik şahy erkek jynsda görkezilýär; soňra onunjy aýatda kiçijik şah aýal jynsda görkezilýär; soňra on birinji aýatda kiçijik şah erkek jynsda görkezilýär; soňra on ikinji aýatda bolsa kiçijik şah ýene-de aýal jynsda görkezilýär.

Danyel kitabyňyň sekizinji babynda birinji patyşalyk gizlenýär, soňraky iki patyşalyk bolsa harap edilen mukaddes ýer haýwanlary hökmünde şekillendirilýär, dördünji patyşalyk hem bir şah bilen şekillendirilýär. Şah pygamberlik taýdan zaýalanandyr, çünki ol öň adam, soň aýal, soň ýene adam, soňra bolsa aýal hökmünde görünýär.

Aýal kişi erkegiň geýýän zadyny geýmeli däldir, erkek hem aýal eşigini geýmeli däldir; çünki şeýle edýänleriň hemmesi Hudaýyňyz Rebbiň önünde ýigrenjidir. Kanun taglymaty 22:5.

Butparaz Rimiň kiçi şahynyň erkek görnüşi dokuzynjy we on birinji aýatlarda ýerleşýär, emma papalyk Rimiň kiçi şahynyň aýal görnüşi onunjy we on ikinji aýatlarda ýerleşýär. Kiçi şahyň jynsy Danyýeliň sözlerine asyl tekstiň derejesinde garamak arkaly kesgitlenýär; Miller muny görüp bilmändi, çünki ol diňe Cruden's Concordance-dan peýdalanypdy, we Cruden's Concordance asyl dil barada hiç hili maglumat bermeyär. Bu dört aýadyň içindäki jynslaryň üýtgäp durmagy King James Mukaddes Kitabyňyň terjimeçileri tarapyndan tanalypdy, we olar nämä üns bermelidigini bilseňiz, şol bölekde jynslary hakykatdan-da saklapdyrlar.

Terjimeçiler dokuzuncy aýatdan on ikinji aýada çenli erkek jynsly kiçi şah bilen aýal jynsly kiçi şahyň arasyndaky tapawudy tanapdyrlar we bu tapawudy “it” sözi arkaly görkezipdirler. Kiçi şah öz aýal jyns görnüşinde bolanda, onuň üçin “it” sözi ulanylýar. Serediň: Daniel sekizinji bap, onunjy aýat:

Ol asman goşunyna çenli ulalyp beýgeldi; ol şol goşunyň we ýyldyzlaryň käbirini ýere zyňyp, olaryň üstünden depeläp geçdi. Daniel 8:10.

Ol “uly boldy” we “ol ýere ýykyşdyrdy”, şeýlelik bilen kiçi şahyň zenandygyny görkezýär. On ikinji aýatda şeýle diýilýär:

Gündelik gurbanlygyň garşysyna, ýazyk sebäpli oňa bir goşun berildi; ol hakykaty ýere zyňdy; şeýle-de ol öz işini amala aşyryp, rowaçlandy. Daniel 8:12.

On ikinji aýatda “oňa” diýen söz goşulypdyr we ol kiçi şahy takyk görkezmeýär, çünki aýatda kiçi şah iki gezek “ol” hökmünde görkezilýär, şeýlelikde zenan jynsyny aňladýar. Terjimeçiler, ähtimal, Danyýeliň jyns tapawudyny görüpdirler, ýöne Danyýeliň nämä göz önünde tutandygyny anyk bilmändikleri üçin, kursiw bilen goşulan “oňa” sözi arkaly aýatdaky kiçi şahy erkek jynsda görkezmäge synanyşypdyrlar, emma bu Danyýeliň hakyky sözleri bilen tassyklanmaýar. Onuň sözleri kiçi şahy zenan jynsda görkezýär; “ol” (zenan jynsly kiçi şah) hakykaty ýere taşlady, we “ol” (zenan jynsly kiçi şah) iş alyp bardy hem-de üstünlik gazandy.

Dokuzynjy aýatda “kiçijik şah” diýen jümle erkeklik jynsyndadyr we butparaz Rimi aňladýar. Ol grek imperiýasynyň dargap giden “dört şemalynyň” birinden çykdy. Bu aýatda, taryh bilen laýyklykda, butparaz Rim ýeriň tagtynda öz ornuny eýelän mahaly üç geografik sebiti basyp aldy.

Olardan birinden günorta, gündogara we gözəl ýurda tarap örän ulalan kiçijik bir şaha çykdy. Daniel 8:9.

On birinji aýatda («gündelik» baradaky jedeliň esasy göreş meýdanlarynyň biri ýerleşýän ýerde) kiçi şah «ol», «onuň» we «öz» diýen görnüşlerde beýan edilýär.

Hawa, ol özüni hatda goşunyň Baştutanyna çenli beýgeltdi, Onuň arkaly gündelik gurbanlyk aýryldy, we Onuň mukaddes ýeriniň mekany ýykdyryldy. Daniel 8:11.

Bu barlagy indiki makalada dowam etdireris.

“Hudaýyň Sözüniň içindäki her bir ýörelgäniň öz orny, her bir hakykatyň bolsa öz ähmiýeti bardyr. Şeýle hem, mazmuny we berjaý edilişi boýunça onuň bütin gurluşy öz Müellifine şaýatlyk edýär. Şeýle bir gurluşy Çäksiziň aňyndan başga hiç bir aň ne göz önüne getirip, ne-de döredip bilerdi.” Education, 123.